

Kunngerð

um arbeiðsloysisstrygging fyri sjálvstøðug vinnurekandi

Við heimild í lögtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysisstrygging og arbeiðsávísing, § 12, stk. 6, hevur stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina fyriset:

Rætt at tekna trygging

- § 1.** Rætt at tekna sjálvbodna trygging sum sjálvstøðugt vinnurekandi hevur tann sum:
1. Hevur bústað í Føroyum,
 2. hevur inntøku frá persónligum arbeiði sum sjálvstøðugur vinnurekandi her í landinum, samanber § 2, einsamallur ella saman við øðrum, og
 3. hevur tað sjálvstøðuga vinnuvirksemið sum høvuðs-vinnu.

Sjálvstøðug vinna

- § 2.** Persónur, sum rekur vinnu fyri egna rokning og ábyrgd og við tí endamáli at fáa fíggarligan vinning, er sjálvstøðugur vinnurekandi.
- Stk. 2.** Nágreinilig meting verður gjord av Arbeiðsloysisskipanini, um vinnan er sjálvstøðug. Sum meginregla er talan um sjálvstøðuga vinnu, tá ið tann vinnurekandi:
1. Hevur fólk í starvi,
 2. hevur skattafrádrátt fyri rakstrarútreiðslur og avskrivningar av rakstrargøgnum sambært reglunum fyri sjálvstøðugt vinnurekandi, og verður skattaður av yvir-/undirskoti av virkinum,
 3. er mvg-skrásettur, ella
 4. er iognari í iognarfelag.

Upptøka - Skjalprógv

- § 3.** Trygging kann teknast frá tí degi, tann vinnurekandi veruliga er farin undir sjálvstøðuga vinnu. Í sambandi við umsóknina skal tann vinnurekandi vátta at lúka treytirnar í §§ 1 og 2. Arbeiðsloysisskipanin kann krevja prógv fyri hesum.
- Stk. 2.** Tryggingin kann í fyrsta lagi fáa gildi frá tí degi, Arbeiðsloysisskipanin hevur fingið skrivliga umsókn. Tann vinnurekandi skal harumframt fylla út og undirskriva serligt umsóknarblað frá Arbeiðsloysisskipanini.
- Stk. 3.** Umsóknarblaðið við neyðugum upplýsingum skal vera Arbeiðsloysisskipanini í hendi í seinasta lagi 14 dagar eftir, at tann vinnurekandi hevur biðið um upptøkuna. Ann-

ars fellur umsóknin um upptøku burtur.

Stk. 4. Arbeiðsloysisskipanin kann í serligum førum víkja frá freistini, nevnd í stk. 3.

Inngjald

- § 4.** ALS-gjaldið fyri hvørt ár hjá sjálvstøðugum vinnurekandi er 1,5 % av skattskyldugu inntøkuni sambært sjálvuppgávuni og skattaroknskapinum fyri síðst lokna roknskaparár. Afturat inntøkuni verða lagdar upphæddir, ið annars mugu metast at vera vunnar av vinnuvirkinum, og frátrektar verða upphæddir, ið mugu metast vera høvuðsvinnuni hjá virkinum óviðkomandi.
- Stk. 2.** ALS-gjaldið fellur til gjaldingar mánaðarlaga frammanundan.
- Stk. 3.** Fyri árslok ásetir Arbeiðsloysisskipanin eina fyribils upphædd, sum ALS-gjaldið fyri komandi ár verður roknað av, til inntøkan sambært stk. 1 er staðfest av skattamyndugleikunum.

Stk. 4. Hjó persóni, sum teknar trygging uttan at hava verið sjálvstøðugur vinnurekandi í eitt álmannaár, roknar Arbeiðsloysisskipanin ALS-gjaldið fyri fyrsta árið av eini mettari inntøku. Endaliga gjaldið verður ásett, tá inntøkan fyri hetta árið er staðfest av skattamyndugleikunum. Fyri annað árið roknar Arbeiðsloysisskipanin ALS-gjaldið av eini mettari inntøku. Endaliga gjaldið verður roknað av inntøkuni fyri fyrsta árið umroknað til 12 mánaðir, tá inntøkan fyri hetta árið er staðfest av skattamyndugleikunum.

Stk. 5. Tryggingartakarinn hevur skyldu til, á hvørjum ári at boða Arbeiðsloysisskipanini frá skattskyldugu inntøkuni í seinasta lagi 14 dagar eftir at hon er staðfest av skattamyndugleikunum. Um tryggingartakarinn eigur pening til góðar, verður hesin góldin honum innan 14 dagar. Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina kann áseta smámunamark fyri at krevja inn fyri óvitið gjald.

Stk. 6. Er tryggingartakari í eftirstøðu, og Arbeiðsloysisskipanin hevur sent honum áminning við boðum um, at tryggingin fer úr gildi, um eftirstøðan ikki er góldin innan 14 dagar eftir, at áminningin er send, og eftirstøðan framvegis ikki er góldin, fer tryggingin úr gildi.

Stk. 7. Um tann skattskylduga inntøkan er mett av skattamyndugleikunum, kann skattskylduga inntøkan ikki nýtast í sambandi við útrokning av ALS-gjaldi.

Stk. 8. Arbeiðsloysisskipanin kann krevja, at upplýsingarnar í hesi grein skulu vátast av ríkisgóðkendum ella skrásettum grannskoðara.

Stk. 9. ALS-gjöld sambært hesi grein kunnu krevjast inn við panting.

Upphald av sjálvstøðugum vinnuvirksemi

§ 5. Tann, ið er tryggjaður sum sjálvstøðugur vinnurekandi, verður mettur at vera arbeiðsleysur, tá ið persónliga arbeiði hansara í virkinum er hildið uppat meira enn bráðfeingis, og hann er frámeldaður almennum skráum sum sjálvstøðugur vinnurekandi, uttan so, at framhaldandi skrásetingin ikki kemst av framhaldandi vinnu sum sjálvstøðugur vinnurekandi.

§ 6. Tað persónliga arbeiðið sum sjálvstøðugur vinnurekandi verður mett at vera hildið uppat meira enn bráðfeingis, tá ið skjalprógvað verður, at vinnuvirkið er endaliga avhendað ella virksemið er endaliga steðgað.

Stk. 2. Vinnuvirksemið kann verða mett upphaldið innan endaliga avhending ella steðg, um tann vinnurekandi skjalprógvar at vera forðaður í framhaldandi at reka virkið.

Stk. 3. Verður vinnuvirkið selt á tvingisllølu, kann tann vinnurekandi verða mettur at vera hildin uppat innan tvingislløsluna, um so er, at skjalprógvað verður, at:

1. Aheitan um tvingisllølu er latin fútarættinum,

2. vinnuvirkið er yvirtikið sum nýtiligt veð og/ella verður fyrisitið av veðhava, og
3. vinnuvirkið verður rikið uttan hjálp frá tí vinnurekandi og/ella hjúnafelaga/ sambúgva og/ella ómyndugum børnum.

Tað er somuleiðis ein treyt, at viðkomandi skrivliga vátar at fráboða Arbeiðsloysisskipanini, um broytingar eru í teimum í nr. 1-3 nevndu viðurskiftum, og tá vinnuvirkið er selt á tvingisllølu.

Stk. 4. Viðkomandi lýkur ikki treytirnar í stk. 1-3, við at avhenda vinnuvirkið til hjúnafelaga/sambúgva og/ella ómyndug børn.

Útgjald

§ 7. Tryggingin skal hava verið í gildi samanhangandi í minsta lagi í 1 ár, áðrenn hin sjálvstøðugi vinnurekandi hevur rætt til útgjald.

Stk. 2. Útrokningargrundarlagið hjá sjálvstøðugum vinnurekandi er inntøkan frá persónligum arbeiði sum sjálvstøðugur vinnurekandi fyri síðst lokna roknskaparár, áðrenn arbeiðsloysið er staðfest.

Stk. 3. Inntøkan, nevnd í stk. 2, er skattskylduga inntøkan sambært sjálvuppgávuni og skattaroknskapinum. Afturat inntøkuni verða lagdar upphæddir, ið annars mugu metast vera vunnar av vinnuvirkinum, og frátrektar verða upphæddir, ið mugu metast høvuðsvinnuni hjá virkinum óviðkomandi.

Stk. 4. Um tann skattskylduga inntøkan er mett av skattamyndugleikunum, kann skattskylduga inntøkan ikki nýtast sum útrokningargrundarlag. Í slika førum ásetur Arbeiðsloysisskipanin eitt fyribils útrokningargrundarlag, til skattskylduga inntøkan sambært stk. 2 er staðfest av skattamyndugleikunum.

Stk. 5. Arbeiðsloysisskipanin kann krevja, at upplýsingarnar í hesi grein skulu vátast av ríkisgóðkendum ella skrásettum grannskoðara.

§ 8. Arbeiðsloysisstuðul verður

íkkí góldin, fyrr enn teir í stk. 2 nevndu biðidagar eru farnir.

Stk. 2. Hevur hin arbeiðsleysi inntøku sambært § 7, stk. 2, sum er minni enn tann í § 16, stk. 2 í lögtingslóg um arbeiðsloysisstrygging og arbeiðsávísing lýsta arbeiðaraárløn, áðrenn treytirnar í § 14, stk. 1 í somu lóg eru loknar, er ein biðidagur. Fyri hvørjar heilar kr. 10.000, inntøkan er hægri enn áðurnevnda arbeiðaraárløn, verður biðidagatalið økt við einum degi.

Stk. 3. Biðidagarnir kunnu ongantíð vera fleiri enn 10.

Uppsøgn

§ 9. Tann tryggjaði hevur rætt at siga upp tryggingina við einari uppsagnarfreist uppá ein mánað.

Stk. 2. Skrivlig uppsøgn skal vera Arbeiðsloysisskipanini í hendi seinast í mánaðinum frammanundan tí fyrsta, sum uppsagnarfreistin sambært stk. 1 byrjar.

Fráboðanarskylda

§ 10. Tann arbeiðsleysi hevur skyldu til at boða Arbeiðsloysisskipanini frá øllum seinni broytingum í inntøkum, sum hava verið nýttar at rokna inngjöld ella útgjöld sambært §§ 4 og 7.

§ 11. Verða broytingar gjordar í inntøkunum, sum nýtast hava verið at rokna inngjöld ella útgjöld sambært §§ 4 og 7, skal Arbeiðsloysisskipanin gera nýggjar útrokningar.

Reglur annars

§ 12. Tryggingar, ið eru teknaðar, áðrenn henda kunngerð er komin í gildi, koma undir reglurnar í hesi kunngerð, dagin eftir at hon er lýst.

§ 13. Henda kunngerð fær gildi frá 1. januar 2000. Samstundis fer úr gildi kunngerð um arbeiðsloysisstrygging fyri sjálvstøðug vinnurekandi, dagfest 9. juni 1998, við seinni broytingum.

Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina, 26. november 1999

Karin Kjølbros (sign.) formaður

/Allan Skaalum (sign.)

ALS

Arbeiðsloysisskipanin
P.O.Box 3022 • FO-110 Tórshavn
Tel 319550 • Fax 310263
teldupostur: als@als.fo • www.als.fo

ALS hevur til endamáls at veita fíggarligan stuðul til arbeiðsleys, at virka fyri bótum mogleikunum hjá arbeiðsleysum at fáa arbeiði og at umsita arbeiðsávísing fyri føroyska arbeiðsmarknaðin. Á ALS starvast í løtuni 22 fólk. Virksemið hjá ALS er í høvuðsheitum lógarásett. Óvastu leiðsluna hevur stýrið fyri ALS, sum - eftir tilmæli frá arbeiðsgevara- og lantakara-felagunum á arbeiðsmarknaðinum - verður valt av Føroya Landsstýri.